

Výkladové stanovisko MZD k některým nejasnostem posuzování zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel

Právní úprava posuzování zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel je uvedena zejména:

- v ust. § 84 a násl. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (**zákon o silničním provozu**), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZoSP“), a
- ve vyhlášce č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle motorového vozidla připoutat bezpečnostním pásem (**vyhláška o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel**), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „VoZZ“).

Podle § 84 odst. 2 ZoSP zdravotní způsobilost posuzuje a posudek o zdravotní způsobilosti vydává posuzující lékař na základě prohlášení žadatele o řídičské oprávnění nebo držitele řídičského oprávnění, výsledku lékařské prohlídky a dalších potřebných odborných vyšetření.

Podle § 85 odst. 2 ZoSP vydá posuzující lékař žadateli posudek o zdravotní způsobilosti po provedení lékařské prohlídky, popřípadě odborného vyšetření.

Z těchto ustanovení vyplývá, že lékařská prohlídka provedená posuzujícím lékařem je povinným krokem před vydáním posudku o zdravotní způsobilosti. Odborné vyšetření je pak fakultativním krokem, ke kterému dochází jen v některých případech.

V případě **pravidelných lékařských prohlídek**, kterým je povinen se podrobovat

- a) řídič vozidla, který při plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností užívá zvláštního výstražného světla modré nebo modré a červené barvy, případně doplněného o zvláštní zvukové výstražné znamení,
- b) řídič, který řídí motorové vozidlo v pracovněprávním vztahu a u něhož je řízení motorového vozidla druhem práce sjednaným v pracovní smlouvě,
- c) řídič, u kterého je řízení motorového vozidla předmětem samostatné výdělečné činnosti prováděné podle zvláštního právního předpisu,
- d) držitel řídičského oprávnění pro skupinu C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D nebo D+E, pokud řídí motorové vozidlo zařazené do některé z těchto skupin vozidel,
- e) držitel osvědčení pro učitele řídičů pro výcvik v řízení motorových vozidel podle zvláštního právního předpisu a
- f) **držitel řídičského oprávnění, který je povinen se podrobit pravidelné lékařské prohlídce nejdříve šest měsíců před dovršením 65 a 68 let věku a nejpozději**

v den dovršení stanoveného věku a po dovršení 68 let věku pak každé dva roky,

stanoví § 87 odst. 5 ZoSP, že posuzující lékař může nařídit provedení odborného vyšetření, je-li to potřebné pro zjištění zdravotní způsobilosti povinné osoby.

V těchto případech tedy posuzující lékař nemá povinnost nařídit provedení odborného vyšetření vždy, ale jen v těch případech, kdy dospěje k závěru, že je nezbytné pro zjištění zdravotní způsobilosti posuzované osoby provedení aktuálního odborného vyšetření.

V případech, kdy však má posuzující lékař všechny potřebné informace z lékařské prohlídky, popřípadě z odborných vyšetření, která sám provedl, popřípadě ze zpráv o odborných vyšetřeních od jiných lékařů, v jejichž péči posuzovaná osoba byla nebo je, zákon nevyžaduje, aby nařizoval provedení nových odborných vyšetření.

V souladu s textem zákona je pak na místě vykládat i ust. § 2 VoZZ, podle kterého posudek o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel vydává posuzující lékař

- po zhodnocení zdravotního stavu žadatele o řídičské oprávnění nebo držitele řídičského oprávnění zjištěného lékařskou prohlídkou a
- na základě vyhodnocení prohlášení žadatele nebo řidiče (dále jen „posuzovaná osoba“) ke zdravotní způsobilosti,
- na základě předchozích záznamů ve zdravotnické dokumentaci vedené o posuzované osobě,
- na základě informací o zdravotním stavu posuzované osoby sdělených jejím registrujícím poskytovatelem zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost (dále jen „registrující poskytovatel“), v případě, kdy posuzujícím lékařem je jiná osoba, než registrující poskytovatel (např. lékař poskytující pracovnělékařské služby), a dále
- na základě výsledků dalších odborných vyšetření, která si posuzující lékař vyžádal.

§ 6 VoZZ pak na tato ustanovení navazuje a specifikuje nezbytný rozsah lékařské prohlídky včetně pravidelné lékařské prohlídky, přičemž toto ustanovení je nezbytné vykládat v kontextu shora uvedených pravidel v ZoSP a VoZZ, neboť se jedná o dílčí části jednotné právní úpravy posuzování zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel.

Prvním zdrojem, ze kterého vychází posuzující lékař při tvorbě lékařského posudku, je zjištění o zdravotním stavu posuzované osoby s cíleným zaměřením na nemoci, které zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel vylučují nebo podmiňují. Oproti následujícímu bodu se tímto myslí primárně rozhovor s pacientem zaměřený na odebrání anamnézy, aktuálního stavu a zjištění, v péči kterých odborných lékařů je.

Druhým zdrojem pak je komplexní fyzikální vyšetření, a to včetně orientačního vyšetření sluchu, zrakové ostroty a barvocitu, orientačního vyšetření zorného pole a rovnováhy a orientačního neurologického vyšetření, a to s cíleným zaměřením na zjištění příznaků nemoci uvedené v příloze č. 3 VoZZ. Tato vyšetření provádí posuzující lékař sám.

Tyto dva zdroje jsou povinnými součástmi každého procesu vedoucího k vydání lékařského posudku. Dále uváděné zdroje jsou podmíněny splněním určitých specifických předpokladů, a tedy nepatří mezi povinné zdroje vždy ve všech případech.

Třetím možným zdrojem jsou další potřebné odborná vyšetření provedená lékařem příslušné specializované způsobilosti, klinickým psychologem nebo dopravním psychologem, vyžádaná posuzujícím lékařem v případě, že u posuzované osoby je nezbytné vyloučit podezření na nemoc, nebo zjistit stadium nemoci uvedené v příloze č. 3 VoZZ, nebo jiné nemoci, které by mohly omezovat zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel. ***Pokud péče o pacienta s daným onemocněním spadá do odborné kompetence posuzujícího lékaře, tak může odborné vyšetření provést sám posuzující lékař.***

Tato vyšetření tedy posuzující lékař indikuje jen tehdy, když dospěje k závěru, že je u pacienta podezření na nemoc, vadu nebo stav, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel, a zároveň posuzující lékař buď není způsobilý provést vyšetření této skutečnosti sám (***jde-li to nad rámec odborné kompetence posuzujícího lékaře***) nebo nemá zprávu od lékaře příslušné specializované způsobilosti, klinického psychologa nebo dopravního psychologa, která by mu poskytla potřebnou informaci. V případě, že takovou zprávu o odborném vyšetření obdržel, musí posuzující lékař zvážit dobu, která uplynula od daného odborného vyšetření, o kterém tato zpráva vypovídá, a to i v kontextu svých zjištění o vývoji zdravotního stavu pacienta od té doby, a podle toho se rozhodne, zda potřebuje vyžádat si pro svou posudkovou činnost nové, aktuální odborné vyšetření. ***Tedy odborné vyšetření není nutno nechat znovu provádět, pokud má posuzující lékař k dispozici zprávu o odborném vyšetření od ambulantního specialisty nebo psychologa a má rozumný důvod předpokládat, že se v mezidobí posuzované aspekty zdravotního stavu pacienta nezměnily.***

Čtvrtým možným zdrojem jsou odborná vyšetření vyžádaná posuzujícím lékařem, a to vždy, pokud posuzovaná osoba je v soustavné péči jiného lékaře nebo klinického psychologa pro nemoc uvedenou v příloze č. 3 VoZZ nebo jinou nemoc, která vylučuje nebo omezuje zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel, jestliže je tato skutečnost posuzujícímu lékaři známa.

I v tomto případě se použijí úplně stejná pravidla jako v minulém případě. Posuzující lékař indikuje nové odborné vyšetření pouze tehdy, když nemá zprávu od lékaře nebo klinického psychologa, v jehož soustavné péči je posuzovaná osoba pro uvedené nemoci, nebo když „stáří“ zprávy od lékaře nebo klinického psychologa, v jehož soustavné péči je posuzovaná osoba pro uvedené nemoci, kterou posuzující lékař disponuje, posuzující lékař v kontextu dalších informací o zdravotním stavu posuzované osoby vyhodnotí jako nedostatečně aktuální informaci pro tvorbu lékařského posudku.

Pátým možným zdrojem jsou odborná vyšetření ošetřujícím lékařem neurologem vyžádaná posuzujícím lékařem u posuzovaných osob trpících epilepsií nebo jinými poruchami vědomí nebo v případě podezření na tyto nemoci (při odborném vyšetření je hodnocen vždy stav epilepsie nebo jiných poruch vědomí, klinická forma a postup nemoci, dosavadní léčba a její výsledky, včetně rizika opakování epileptického záchvatu nebo poruchy vědomí). Také v tomto případě se zcela shodně použijí pravidla uvedená v minulém případě.

Šestým možným zdrojem jsou odborná vyšetření u osob s pervazivními vývojovými poruchami bez poruchy intelektu při posuzování zdravotní způsobilosti před přijetím k výuce a výcviku k získání řidičského oprávnění, jestliže je tato skutečnost posuzujícímu lékaři známa. A také v tomto případě se zcela shodně použijí pravidla uvedená v posledně uvedených případech.

Platí tedy, že v případech, kdy VoZZ vyžaduje provedení odborného vyšetření jinou osobou než posuzujícím lékařem, neznamená to, že v těchto případech posuzující lékař vždy vysílá posuzovanou osobu k novému odbornému vyšetření. V daných případech posuzující lékař zhodnotí zprávy, které má o daných odborných vyšetřeních, a jen v těch případech, kdy má za to, že nejsou dostatečně aktuální pro jeho posudkovou činnost, indikuje provedení nových odborných vyšetření.

Výklad chybně přepsaných znamének

V textu vyhlášky č. 445/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle motorového vozidla připoutat bezpečnostním pásem (vyhláška o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel), ve znění pozdějších předpisů, došlo k chybnému převodu matematického znaménka uvedeného ve směrnici Komise (EU) 2016/1106 na slovní vyjádření uvedené ve shora citované vyhlášce ve třech případech:

- v příloze č. 3 kapitola IV bod 1. skupina 2 písm. c) podbod 1 má být místo textu „tloušťka stěny levé komory činí méně než 3 cm“ správně text „tloušťka stěny levé komory činí více než 3 cm“,

- v příloze č. 3 kapitola IV bod 1. skupina 2 písm. d) má být místo textu „syndrom dlouhého QT intervalu se synkopou nebo dokumentovanými torsade des pointes nebo QTc menším než 500 ms“ správně text „syndrom dlouhého QT intervalu se synkopou nebo dokumentovanými torsade des pointes nebo QTc větším než 500 ms“,
- v příloze č. 3 kapitola IV bod 2. skupina 1 písm. q) má být místo textu „syndrom dlouhého QT intervalu se synkopou, torsade des pointes nebo QTc menší než 500 ms“ správně text „syndrom dlouhého QT intervalu se synkopou, torsade des pointes nebo QTc větší než 500 ms“.

Ze srovnání textu vyhlášky s textem směrnice zjevně vyplývá, že se jedná o písařské chyby, které Ministerstvo zdravotnictví opraví v novele vyhlášky, která bude publikovaná ve Sbírce zákonů.

Pokud jde o aplikaci vyhlášky do té doby, je na místě použít tzv. eurokonformní výklad, který je důležitým principem práva Evropské unie a povinnost jeho použití vyplývá z judikatury Soudního dvora Evropské unie. Národní předpisy přijaté za účelem transpozice musí být vykládány v souladu s transponovanou směrnicí Evropské unie.

Tedy v případě všech tří shora citovaných ustanovení vyhlášky je třeba je vykládat v souladu se směrnicí Komise (EU) 2016/1106.

